

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXVI.

ČÍSLO 6

JÚN 2018

Chrám

Prievadzský anjel - ŠuFut v Necpaloch - Noc kostolov - Detské tábory
Zahalené tajomstvo - Boh je krása - Dvadsať rokov kňaz - Mystika chrámu

Kostol Najsvätejšej Trojice, prvé sväté prijímanie, 6. mája 2017, 28 detí
 Kostol sv. Terézie z Lisieux, prvé sväté prijímanie, 20. mája 2018, 46 detí

Iný pohľad

Dodnes si pamätám, ako sme v bývalej farnosti uskutočnili novoročný výstup na najvyšší bod obce - vrch Stožok. Pri zostupe sme totiž išli po zamrznutom snehu poza dedinu. Videli sme tie známe domy z opačnej, inej strany. Niečo podobné človek vníma pri pohľade z vlaku. Domy otočené do ulice vidíte odzadu, aj so záhradou, všelijakými prístavbami, uloženým (často aj neuloženým) materiálom či náradím.

Získať iný pohľad bolo aj cieľom pridania sa našej farnosti k medzinárodnej akcii Noc kostolov. Nebol to však pohľad odzadu, aj keď to bol pohľad, aký v kostole väčšinou nemávame. Hoci sme videli to isté. Išlo však o uvedomenie si inej hodnoty, umeleckej a historickej.

Silne som to vnímal pri našej gotickej monštrancii. Aj keď sme ju po reštaurovaní, ktoré predchádzalo jej vystaveniu v Ríme i Bratislave, už použili, vtedy som vnímal najmä Krista prítomného v Eucharistii, vo svojom Tele. Bolo to o pohľade modlitby, o spojení s Bohom.

Teraz som si všímal vynikajúco stvárnené umelecké detaily, ale najmä celkovú stavbu tohto zlatníckeho diela určeného na ukázanie (latinsky monstró = ukazovať) Boha prítomného v kúsku nekvaseného chleba. Oproti neskoršiemu, barokovému, tridentskému štýlu má úplne odlišnú stavbu. Nemá „papršleky“, lúče vychádzajúce zo stredu, naznačujúce, že Kristus v Eucharistii je naším slnkom a zdrojom životnej sily. Aj tu je síce priestor pre Eucharistiu v strede, ale okolo neho je vystavaný malý kostol, chrám. Jeho vertikála predstavuje Krista ako obetujúceho sa za nás. Nad centrálnou časťou je socha muža bolesti (vir dolorum) a na vrchole pelikán ponúkajúci svojim mláďatám krv zo svojej hrude - symbol Kristovej obety na kríži. Horizontála síce nie je veľká, ale je v nej niekoľko sôch apoštolov, mimo iných sv. Bartolomeja, z čoho je zrejme, že monštrancia bola vyrobená ako originál pre náš farský kostol. Zamyslenie nad touto kompozíciou ma priviedlo k otázke: ide o zmenšeninu, model skutočného gotického chrámu, v ktorom je tiež Kristus prítomný v Eucharistii? Alebo o predstavu nebeského chrámu, kde Boh večne prebý-

va? Alebo chcel autor vyjadriť, že Boh je prítomný všade - na nebi i na zemi?

Priznám sa, že i keď trochu poznám posun v prežívaní eucharistickej úcty medzi kresťanským stredovekom a novovekom, presnú odpoveď nepoznám. A možno je to aj dobre, lebo mi to otvára priestor pre ďalšie premýšľanie a nové pohľady.

Vladimír Slovák, dekan

Piaristické školy na Slovensku diskutujú o svojom smerovaní

V pondelok 30. apríla 2018 sa v Prievidzi uskutočnilo stretnutie vedenia Rehole piaristov, riaditeľov a učiteľov piaristických škôl s názvom Kalazanské fórum. Cieľom stretnutia bolo predstaviť návrhy vízie, ktorá bude smerovať školy najbližšie desaťročia.

Piaristické školy na Slovensku si uvedomujú potrebu nanovo definovať svoje smerovanie. P. Juraj Ďurnek SchP, provinciál rehole, hovorí: „Piaristické školy nesú významné dedičstvo nášho zakladateľa, sv. Jozefa Kalazanského. On bol prvý, kto prišiel s revolučnou myšlienkou bezplatného školstva, ktorú realizoval tak, že postavil žiaka do stredu záujmu celého procesu vyučovania. Dnes veľmi zreteľne vnímame, že potrebujeme nájsť nový smer v našich školách, pričom zostaneme verní tejto pôvodnej myšlienke.”

Na konferencii vystúpil aj zahraničný hosť, rektor kolégia z Viedne Jean de Dieu Tagne, ktorý predniesol prednášku o vízií a práci ICALDE (Kalazanský inštitút pre právo na vzdelanie). Ubezpečil učiteľov, že veľmi dobre rozumie ich požiadavkám, obavám zo zmeny a častokrát znechuteniu zo systému, ktorý musia školy akceptovať.

Každá z piaristických škôl začala od začiatku roka pracovať na tézach, ktoré sú východiskom pre definovanie vízie piaristických škôl. Vedenie si uvedomuje, že učitelia majú veľmi veľa práce, doba a kultúra sa mení, nároky rodičov na vzdelávanie a výchovu rastú, a práve preto musia

vzdelávacie inštitúcie múdro reagovať na túto situáciu.

Výsledkom konferencie bolo predostretie návrhu vízie piaristických škôl, ktorú budú teraz pedagogickí zamestnanci komentovať a pripomienkovať, aby mohla táto vízia následne dostať definitívnu podobu, a aby si tak mohli piaristické školy pripraviť konkrétny plán a stratégiu realizácie. Výsledkom by malo byť uľahčenie rozhodovacích procesov pri realizovaní rôznych aktivít, ktoré školy robia, a taktiež ozrejmienie očakávaní, ktoré rodičia od škôl majú.

Text: Andrej Kmotorka

Foto: Jakub Straňanek

Aj naši farníci získali ocenenie Prievidzský anjel

Vo štvrtok 3. mája 2018 sa v Dome kultúry v Prievidzi konalo podujatie Tváre mesta. Primátorka mesta Katarína Macháčková na ňom slávnostne odovzdala mestské ocenenia Prievidzský anjel.

Ocenenie Prievidzský anjel sa udeľuje osobám a skupinám osôb, ktoré sa zaslúžili o rozvoj mesta, jeho obyvateľov, majú zásluhy na jeho zveľadovaní a propagácii, obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi alebo dosiahli významné výsledky. Tiež sa udeľuje tým, ktorí šírili dobré meno mesta doma alebo v za-

hraničí, alebo vykonali iné aktivity hodné osobitného zreteľa v prospech mesta a jeho obyvateľov.

Mestské ocenenie bolo udelené aj viacerým členom nášho farského spoločenstva. Bol medzi nimi napríklad **Pavel Bátora**, ktorý je členom farskej rady. Mesto ho ocenilo za verejnoprospešnú činnosť, ak-

tívny prístup a pomoc pri organizovaní podujatí v mestskej časti Necpaly.

Ocenená bola aj kapela **Heartbeat**, ktorá vychádza zo Spoločenstva Piar. Prievidského anjela získala za šírenie dobrého mena mesta a systematickú prácu s mládežou v oblasti hudobnej tvorby.

Lekárku **Emíliu Medlíkovú** ocenili za dlhoročnú prácu v zdravotníctve a nezištnú starostlivosť o zdravie obyvateľov Prievidze.

Ocenený bol aj pán **Emil Vaňo**, ktorý prispieva k zachovaniu histórie a kultúrnych hodnôt rodných Necpál.

Mestské ocenenie odovzdali taktiež neziskovej organizácii **Svätá Lujza** za prínos a pomoc obyvateľom v oblasti paliatívnej starostlivosti a starostlivosti o chorých v domácom prostredí.

Ostatní ocenení boli: Martin Čičmanec, Sláva Daubnerová, Detský folklórny súbor Malý Vtáčnik, Jitka Hejtmánková, Elvíra Hrbíková, Miroslav Chrenko, Renáta Petrášová, Ladislav Polerecký, Ján Sedlák,

Pavel Bátora pri preberaní ocenenia Prievidzský anjel z rúk primátorky Kataríny Macháčkovej.

Štefan Svitok, Jana Sýkorová, Tibor Tulík, Margita Kováčová, Spevácky zbor Rozkvet a Jozef Ugróczy.

Text: Alojz Vlčko
Foto: KaSS Prievidza

Vyskúšali si hranie bezkontaktného futbalu

V sobotu 5. mája sa v Necpaloch uskutočnil už 4. ročník podujatia ŠuFut - súťaže v príprave šúlancov a hrania bezkontaktného futbalu. Do jej športovej časti sa zapojili i páter Michal Paluch SchP a páter Matej Trizuliak MS s partiou miništrantov z piaristického kostola.

Zápasy bezkontaktného futbalu - akéhosi „kalčeta naživo“ (hráči majú pri hre presne určené miesto, držia sa tyče a pohybovať sa môžu len v rámci priestoru, ktorý im je z tohto miesta dostupný) - sa začali okolo tretej popoludní. Družstvo pátrov a miništrantov - Aslanovci - si hneď na prvý zápas vylosovalo jedného z najsilnejších súperov, minuloročného víťaza turnaja, družstvo Bastila. Podľahli mu však len o jeden gól a nasledujúci zápas už vyhrali. Spomedzi ôsmich priečok obsadili napokon 5. miesto. Na podujatí sa im veľmi páčilo a svoju účasť prisľúbili aj o rok.

Text: Petra Humajová
Foto: Facebook ŠUFUT Necpaly

Štvrtáci strávili týždeň v prírode

Štvrtáci z piaristickej základnej školy pod vedením svojich pani učiteľiek navštívili aj túto jar školu v prírode. Strávili tu päť dní - od 14. do 18. mája.

Tento rok navštívili deti miesto opradené mnohými legendárnymi príbehmi o našom „národnom hrdinovi“ Jánošíkovi. To miesto sa volá Štefanová, je miestnou časťou Terchovej a nachádza sa v krásnom prostredí národného parku Malá Fatra.

Aj vďaka prostrediu, v ktorom sa žiaci nachádzali, a mnohým výletom do okolia (Terchová - Terchovský betlehem, vyhliadková veža, Stará Bystrica - Slovenský orloj, Vychylovka - Múzeum kysuckej dediny, Lesná úvratňová železnica, Rajecká Lesná - Slovenský betlehem) sa všetci mohli presvedčiť, že máme krásnu krajinu a prírodu, ktorú nám daroval dobrý Boh a ktorú si treba chrániť a vážiť.

Text a foto: Ján Hríb, SchP

Keď slzy tečú pri rozlúčke s učiteľmi

Na Slávnosť Nanebovstúpenia Pána, 17. mája 2018, sa študenti piaristického gymnázia a SOŠ stretli spolu s pátrami na svätej omši, aby sa popri oslave sviatku rozlúčili aj z tohtoročnými maturantmi.

Svätá omša bola výnimočná a nová tým, že ju študenti oktávy obohatili o hudbu a spoločný spev, ale aj vtipné postrehy zo svojich študentských čias. Zazneli „hity našej školy“, ktoré poznajú všetci, čo prešli rukami pátra Janka. A verte - neverte, aj po dlhých rokoch zneli stále úprimne a radostne a vynútili si obrovský potlesk zúčastnených.

Slávnostné rozlúčkové príhovory zazneli z úst študentov 4.F, 4.G a tiež oktávy.

Všetky rozochvievali srdce a ten posledný spôsobil, že v kostole plakali aj muži. Láska a úcta, akú študenti oktávy prejavili všetkým pátrom a učiteľom našej školy, je dôkazom Kalazanského myšlienky, že formovať detí vo viere od detstva dlhodobo prináša najväčšie a najkrajšie duchovné ovocie.

Text: Elena Blašková

Foto: Monika Mečiarová

Pokušenia pastoračných pracovníkov II.

Evangelii gaudium, 7. časť

So Svätým Ocom Františkom chceme poznávať ďalšie spôsoby, akými sú pokúšani ľudia pracujúci v pastoračii a tiež jeho odporúčania, ako je možné týmto pokušeniam čeliť.

Nenechajme si ukradnúť nádej

Zlo tohto sveta nemá uhasiť náš zápal pre dobro, ale môže sa stať silným podnetom pre vnútorný rast. *„Pohľad viery je schopný uvidieť svetlo, ktoré šíri Duch Svätý uprostred temnoty... Naša viera má pred sebou výzvu vycítiť vino, na ktoré môže byť premenená voda...“* Každý, kto sa v živote pokúšal urobiť niečo pre dobro druhých, zažil určite aj pocit porážky, ktorý v ňom mohol podnietiť nespokojnosť, viesť k pesimizmu a smutnej tvári. No *„nik nemôže vyraziť do boja, ak už vopred neverí vo víťazstvo. Kto začína bez dôvery, ten už vopred prehrá polovicu bitky a navyše zakopáva svoje talenty... Kresťanský triumf je vždy krížom, ale krížom, ktorý je zároveň aj zástavou víťazstva...“* Ak žijeme uprostred duchovnej púšte, v rodine, v zamestnaní, v škole či v spoločenstve, práve na tejto púšti sú potrební ľudia viery, *„ktorí svojím životom ukážu cestu do zaslúbenej zeme, a tak udržia nádej nažive.“*

Nenechajme si ukradnúť spoločenstvo

Nebezpečenstvom v pastoračnej činnosti sa stáva aj izolovanosť ako uzatvorenie sa do seba hoci s prejavmi nábožnosti, ale bez osobného vzťahu s ľuďmi okolo nás. Vo svojej túžbe po Bohu človek musí dôjsť zákonite k spoločenstvu (rodinnému, duchovnému, pracovnému), kde by mohol byť misijne plodný, kde by odovzdal svoje dary druhým a zároveň prijal ich vlastné dary. Bez hlbokých a stabilných vzťahov škodíme nášmu srdcu aj celému telu. *„Je potrebné pomôcť ľuďom pochopiť, že jediná správna cesta spočíva v stretávaní sa s druhými, ktorí majú správny postoj - oceňujúc ich a prijímajúc ako spoločníkov na ceste...“*

a vlastné záujmy namiesto záujmov Ježiša Krista sa môže stať veľkou nástrahou aktívnych laikov, ale aj zasvätených osôb. Snaha o vonkajškosť má v Cirkvi zničujúcu silu a jej následkom je úpadok viery, lebo *„ako môžete veriť vy, ktorí sa navzájom oslavujete, a nehladáte slávu, ktorú dáva len Boh?!“* (Jn5, 44). Svätý Otec vystriha pred duchovným zosvetštením, ktorého ovocím je Cirkev ako múzeum, Cirkev ako elita, túžba pochváliť sa spoločenskými a politickými výdobytkami, marnivosť, zaľúbenie sa do sebachvály a uskuutočnenia vlastných túžob, a napokon Cirkev ako organizácia. Vytvorenie elitných skupín pre potešenie egocentrickej samolúbsosti môže napokon viesť k strate kontaktu s realitou utrpenia ľudí okolo nás. *„Kto padol do tohto zosvetštenia, ten iba pozerá zvrchu a z diaľky, odmieta proroctvo bratov, diskvalifikuje každého, kto mu kladie otázky, neustále poukazuje na chyby druhých a je posadnutý vonkajším dojmom...nie je autenticky otvorený pre odpustenie.“* Pápež vidí cestu z tejto pasce v obnovení snahy pomáhať chudobným, ktoré je jednou zo základných evanjeliových posolstiev.

Nenechajme si ukradnúť ideál bratskej lásky

Napokon Svätý Otec povzbudzuje všetkých vydávať svedectvo bratských zmierených spoločenstiev, svedectvo jednoty, *„aby svet uveril“*. Na tejto ceste nám môže pomôcť modlitba za ľudí, na ktorých sa hneváme. Zároveň predstavil uprostred Cirkvi ako istý liek na jej rany hodnotu ženy v rôznych pastoračných úlohách, mladých ľudí (nádej Cirkvi), ale aj starých ľudí (pamäť Cirkvi).

Nedajme si ukradnúť evanjelium

Hľadať v Cirkvi vlastnú slávu, blahobyt

Pripravila: E. Blašková

Zoskupenie Piarmusic nahralo nové CD

V sobotu 4. mája v priestoroch KaSS v Prievidzi prebiehalo živé nahrávanie prvého spoločného CD zoskupenia PiarMusic s názvom JEDEN. Súčasťou večera bola modlitba chvál, poézia umelcov Spoločenstva Piar a slovo pátra Juraja Ďurneka. Zúčastnilo sa ho približne tristo ľudí z rôznych kútov Slovenska.

O zoskupení PiarMusic sa ešte veľa nehovorilo, no tvoria ho kapely, ktoré sú už dlho známe. Vychádza zo Spoločenstva Piar a jeho hlavným cieľom je zjednotenie lídrov chvál - v podstate kapiel GodKnows, HeartBeat a SunRise spolu s ďalšími umelcami. Keďže jeho členovia rástli v jednom spoločenstve, často spolu tvorili a modlili sa, vzniklo niekoľko autorských piesní, ktoré sa začali hrať aj v iných spoločenstvách na Slovensku, a to podnietilo myšlienku vydania spoločného CD.

V spoločenstve sme sa už mnohokrát presvedčili o tom, že spolupráca na jednom diele prináša väčšiu jednotu, radosť zo služby a skutočne komplexnejšie výstupy. Keď sa rôzni ľudia spoja a každý priloží k dielu to jedinečné, čo v sebe má, konečný výtvor je zaujímavejší a hodnotnejší, ako keby ho vytvoril len jeden človek. Nehovoriac o vzťahoch, ktoré sa v procese tvorby tiež prehlbujú.

Prípravy

Proces nahrávania CD s názvom JEDEN („budme ako jeden na chválu Toho, ktorý je tiež Jeden“) prebiehal pod vedením Jána „Johna“ Grešnera, ktorý je vedúcim zoskupenia PiarMusic, a Lukáša Zubaja, ktorý dával piesňam konkrétnu podobu, čo sa týka štruktúry, aranžmánov a pod. Speváci intenzívne pracovali na svojich hlasoch na skúškach s Gabikou Grešnerovou a hudobníci pravidelne skúšali v štúdiu.

Počas prípravy sa menej skúsení členovia učili od tých, ktorí si už niečo prežili, a spolu pracovali na piesňach, ktoré sami vytvorili. V istom zmysle je to krásne svedectvo, pretože vo svete súčasného umenia často

vidíme konkurenciu a to vedie ku komerčnosti. V spoločenstvách sa ale už dlhé roky učíme naopak svoje talenty spájať, pretože nejde o slávu jednotlivca, ale o oslavu Boha tým, čo sme od neho dostali. Preto je prirodzené, ak tí, ktorí sú skúsenejší, pomáhajú rásť tým, ktorí ešte nedostali príležitosť. Aj keby to malo znamenať, že ich prerastú. Ich úspech bude totiž spoločným úspechom.

Výsledok

Na nahrávanie CD zoskupenia PiarMusic prišli priatelia zo Spoločenstva Piar aj s ľuďmi z iných slovenských spoločenstiev a tiež rodiny účinkujúcich. Mnohí odchádzali potešení a dotknutí modlitbou aj silným zážitkom.

Čo sa týka programu, piesne boli rozdelené do niekoľkých častí, v ktorých sa menili speváci a niektorí hudobníci. Okrem modlitby chvál zaznelo aj slovo pátra provinciála o jednote a tiež báseň Táne Teslíkovej v podaní niekoľkých členov spoločenstva. Bola to neobvyklá umelecká vsuvka, ktorá doplnila večer chvál.

Výstupom tohto večera bude CD album, ktorý vyjde ešte v tomto roku. Tešiť sa môžete taktiež na videoklipy, ktoré sa budú postupne zverejňovať.

Celé podujatie prebehlo vďaka podpore mesta Prievidza, ktoré poskytlo dotáciu z rozpočtu mesta Prievidza vo výške 700 € na úhradu nákladov spojených s prenájom priestorov Kultúrneho a spoločenského strediska, za čo veľmi pekne ďakujeme.

Text: Lucia Sekerová

P I A R
M U S I C

FARNOSŤ PRIEVIDZA - MESTO ORGANIZUJE

DENNÝ TÁBOR OLYMPIJSKÉ HRY

16. - 20. 7. 2018

*Čo nás čaká?
kúpalisko
opekačka
stanovanie
turistika
športy a hry*

Prid' sa s nami zabaviť!

CENA: 5€ / dieťa

KONTAKT:

farapd.tabor@gmail.com

Tento projekt bol podporený z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „Programy pre mládež 2014 – 2020“, ktorú administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

iuventa

Farnosť
PD-Zapotôčky a PD-mesto
organizujú

**Denný detský tábor
pre deti od 6 - 13 rokov**

6. 8. - 10. 8.

2018

5 €/deň/dieťa

TEŠÍME SA NA TEBA!

Kontakt: Kristína Kevická

bližšie informácie na: denny.tabor.pd@gmail.com

Prihlasovanie do 30. 06. 2018 v sakristii kostola.

"Tento projekt bol podporený z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „Programy pre mládež 2014 – 2020“, ktorú administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže."

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

iuventa

**CESTA
OKOLO
SVETA**

Noc kostolov spojila poznanie a rôznorodú hudbu

Tento rok sa rozhodla aj farská rada našej farnosti zapojiť do podujatia Noc kostolov, ktoré sa v rovnakom termíne koná nielen na Slovensku, ale aj vo viacerých ďalších krajinách. Cieľom tohto podujatia je pozvať čo najširšiu verejnosť dobrej vôle do kostolov a vo večernej a nočnej atmosfére ponúknuť možnosť stretnúť sa s kresťanstvom prostredníctvom modlitby, slova, hudby, umenia či zážitkov.

V piatok 25. mája 2018 farnosť pripravila v spolupráci s mestom Prievidza, Základnou umeleckou školou Ladislava Stančeka a Krajským pamiatkovým úradom Trenčín, pracoviskom Prievidza, atraktívny program, ktorý si Prievidžania i hostia z iných miest a obcí nenechali ujsť.

Pútavé prednášky o histórii kostola, kultúrnych pamiatkach v jeho interiéri, liturgických predmetoch a zvonoch pripravila kunsthistorička Barbora Matáková. Návštevníci

mali možnosť v prestávkach si aj priamo pozrieť vzácnu monštranciu či krstiteľnicu kostola. Organ ako hudobný nástroj predstavil Jozef Varga, pedagóg ZUŠ L. Stančeka. Súčasťou programu, rozdeleného na tri bloky, boli aj hudobné vstupy - prednesy organových skladieb, vystúpenia komorných sláčikových zoskupení ZUŠ L. Stančeka a dámskej vokálnej skupiny Musica Nostra.

Text: Alojz Vlčko
Foto: Štefan Kollár

Kam chodíte najradšej do kostola a prečo?

Anketa

Boh prebýva v každom chráme. Ľudia však majú k niektorým kostolom bližší vzťah. V rámci témy čísla sme sa teda našich farníkov pýtali, kam radi chodia do kostola a prečo.

„Je to Kostol sv. Bartolomeja, lebo som v ňom prežil skoro všetky dôležité momenty kresťana. Bol som v ňom pokrstný, pobirmovaný, tu som sa ženil aj priniesol na krst svoje deti. Sem som od detstva chodil s rodičmi na sv. omše a dnes v ňom slúžim ako mimoriadny rozdávatel' sv. prijímania. Tu som „doma‘.“ ⇨ Miroslav T.

„Veľmi rada chodím do piaristického kostola, pretože je to pre mňa blízke prostredie. Možno preto, že od piaristov vychádza spo-

ločenstvo, do ktorého patrím, alebo preto, lebo chodím už 12 rokov do piaristickej školy. A tiež mám veľmi rada kázne pátrov, ktorí tam pôsobia.“ ⇨ Terézia P.

„Najčastejšie navštevujem farský Kostol sv. Bartolomeja. Možno je to tým, že pred 29 rokmi som 28. 5. mohla v tomto kostole prvýkrát prijať do svojho srdca Pána Ježiša. Taktiež sa veľmi rada zúčastňujem sv. omši v Kostole Najsvätejšej Trojice - čiže v piaristickom kostole. Ako dieťa som

sa v tomto kostole spolu s mamkou často modlíla k Panne Márii v Lurdskej jaskyni. Veľmi silno cítim, že je ‚premodlený‘, pretože doň prichádzali a prichádzajú nie len pre Pána, ale i pre mňa veľmi vzácne duše.“ ⇨ Kristína Ž.

„Je mi v podstate jedno, do akého kostola idem na omšu. Ved' vlastne vo všetkých človek nájde toho, koho hľadá. Je však pravda, že isté kostoly mi prirástli k srdcu viac. Neodvíja sa to ani tak od architektúry, ako skôr od spoločenstva ľudí, s ktorými sa tam stretávam. Práve preto medzi moje obľúbenejšie kostoly patrí farský kostol v Prievdzi, kde mám svojich priateľov, s ktorými sa po omši vždy stretneme a porozprávame. To isté platí aj o kostole na Zapotôčkach. Opäť sú tam ľudia, ktorí tomu kostolu pridávajú na hodnotu. Farský kostol má pre mňa pomaly už aj taký nostalgický charakter, keďže to bol prvý kostol, do ktorého som začala chodiť pravidelne na omše a spájam si ho aj so svojim detstvom a začiatkom mojej viery.“ ⇨ Barbora Š.

„Viac chodíme do farského, ale ja mám radšej piaristický kostol. Michal a Marek mávajú pekné omše. A celkovo sa mi interiér páči viac u piaristov. Je viac vyzdobený a zdá sa mi historicky zaujímavejší. Nové moderné kostoly sa mi veľmi nepáčia.“ ⇨ Vladimír P.

„Vo všeobecnosti chodím rada do kostola či už na Slovensku, či v Rakúsku, ale samozrejme, najradšej chodím do nášho, piaristického. Ježiš je predsa v každom jednom kostole, ale ten náš bol svedkom mnohých medzníkov v mojom živote a v živote mojej rodiny. Dalo by sa hovoriť veľa o myšlienke zbožných škôl a celej histórii či už piaristov, ako aj nášho kostola, ale jednoducho je krásny ten náš kostol, proste láska.“ ⇨ Monika G.

„Chodím rada k piaristom, pretože poznám pátrov a kázne od nich sú veľmi pekné.“ ⇨ Tímea V.

„Ja chodím najradšej do piaristického kostola, pretože sa tam cítim super. Super duchovne, uvoľnene a taktiež tam nefúka na mňa klíma.“ ⇨ Gabriela H.

„Chodím rád všade tam, kde je Pán, lebo má rád a ja jeho tiež. Takže nemám obľúbený alebo neobľúbený kostol.“ ⇨ Michal U.

„Myslím, že do piaristického kostola a hlavne na omše pátra Michala. Vždy ma vie niečím osloviť a na jeho kázňach nezaspávam, ale dokážem ho počúvať.“ ⇨ Lucia H.

„Jednoznačne do farského Kostola sv. Bartolomeja. Cítim sa tam ako doma. Viaže ma s ním veľa duchovných zážitkov a spomienok na rôzne aktivity, spoločenstvá, osoby a udalosti.“ ⇨ Zuzana O.

„Na Zapotôcky, hoci som zo Starého mesta. Je to pre mňa vždy sviatok a zážitok, teším sa tam - cesta tam je vždy akási prechádzka, púť... Vždy som sa tam dobre cítila (ako vždy v každom kostole) a vždy zažila prekvapenie vo forme kázne, spevokolu alebo ma zaujali iné zvyklosti vo farnosti. (Mám proste rada susedov.) Mám rada všetky kostoly, no Kostol sv. Terézie z Lisieux mi je sympatický aj stavbou, je pekný, plný symbolov, je tam teplo a vždy je tam miesto na sedenie a má peknú zeleň okolo.“ ⇨ Žofia H.

„To záleží od situácie... Sama kamkoľvek, ale najradšej do nášho farského kostola. S deťmi na Zapotôcky alebo do Mariánskeho kostola - oceňujem ozvučený vonkajší priestor. S deťmi sa dá ísť dnu, ale v prípade, že by mali vyrušovať, volíme radšej rýchly ústup do exteriéru.“ ⇨ Silvia M.

„Rada chodím do Kostola sv. Bartolomeja, pretože som tam zvyknutá chodiť odmalička.“ ⇨ Natália J.

Pripravila: Mária Pytlová

Rozhovor s maliarkou Beatou Krasňanskou

Vedieť zahaliť tajomstvo

Šaty robia človeka rovnakým spôsobom, akým architektúra chrámu vyjadruje to, čo v sebe ukrýva. Kultúra spoločnosti vždy kráčala ruka v ruke s určitým spôsobom „zahalenia tajomstva tela (Tela)“. Beata Krasňanská (36) žije v Pastuchove pri Hlohovci, vyštudovala módné návrhárstvo, ale od roku 2007 sa venuje prevažne olejomalbe sakrálného charakteru, malbe na kňazské ornáty, realistickej olejomalbe portrétov, reštaurovaniu obrazov a sôch.

▪ **Beatka, asi niet povolanejšieho človeka, ktorý by svojím životom a tvorbou naznačoval súvislosť medzi odevom, telom a chrámom. Aká bola tvoja cesta od módného návrhárstva k reštaurátorstvu?** Umenie je pre mňa osobne veľkým darom od Pána. Je jazykom lásky, prostredníctvom ktorého môžem viac spoznávať Boha, jeho krásu a vznešenosť. Keď som mala asi šesť rokov, bola som s rodičmi v chráme na slávení svätej omše. Pamätám si živo jeden moment, ktorý sa pre mňa stal rozhodujúcim. Veľmi ma zaujali maľby na kupolách chrámu. Mala som veľkú túžbu sa ich aspoň raz naživo dotknúť. Od tohto momentu smerovali moje kroky stále viac k hľadaniu krásy. U nás v Pastuchove máme kostol zasvätený Všetkým svätým a ako dieťa som mala stále čo obdivovať. O pár rokov neskôr som sa rozhodla, že budem maliarkou. V 8. ročníku na základnej umeleckej škole som mala na výber dve stredné umelecké školy. Na poslednú chvíľu som sa rozhodla ísť na strednú školu do Trenčína, odbor módné návrhárstvo.

▪ **A ako spolu súvisí navrhovanie odevov a reštaurovanie obrazov?**

Na chodbách školy ma veľmi zaujali reprodukcie historických obrazov. V mojom odbore okrem navrhovania, zhotovovania odevov a historických kostýmov bolo tiež veľa hodín kresby a maľby. Škola bola pre mňa veľkým darom a prínosom vo všetkých smeroch, v srdci sa mi však stále viac a viac ozývala prvotná túžba maľovať. História ma tiež priťahovala, preto som sa rozhodla ísť na VŠVU, odbor reštaurovanie maľby. Keďže ma po mnohých pokusoch neprijali, hľadala som cestu, kam kráčať ďalej. Dostala som sa pomalými krokmi predsa len k maľbe obrazov a neskôr aj k reštaurovaniu. Pri maľbe alebo pri reštaurovaní často prežívam také malé duchovné cvičenia.

▪ **Čo to znamená prežívať malé duchovné cvičenia pri maľbe alebo reštaurovaní?** Napríklad pri reštaurovaní som pochopila, ako sa na nás pozerá Boh. Raz mi jeden kňaz priniesol na zreštaurovanie sochu Panny Márie. Bola zaprášená, veľmi zniče-

ná a chýbali jej nejaké časti. Keď som ju zbadala, rozplývala som sa nad ňou, aká je krásna. Kňaz sa vtedy na mňa i na sochu tak nechápavo pozrel, s otázkou v očiach, čo môže byť na nej také krásne, keď je celá zničená. Takto sa často pozeráme my sami na seba. Ale Boh má zalúbenie vo svojom stvorenstve. Vedel, akých krásnych nás stvoril, že sme na Jeho obraz. Bol to hriech, čo nás vnútorne znetvoril, rozbil, pošpinil.

Boh cez to všetko vidí v našom srdci svoju vlastnú stopu. On len čaká, kedy sa mu plne a s dôverou vložíme do jeho rúk. Keďže nás stvoril, vie všetko, čo v nás má opraviť, čo treba očistiť - a hlavne ako. Aj keď pri prvotnom čistení brúsenie bolí, musí sa odstrániť, čo sa rozpadáva a nemá trvácnosť, a naopak, doplniť to, čo bude pevné a stále. Boh nás vie zaodiť do tých najkrajších farieb krásy. Všetko robí citlivo a s láskou. My vidíme špinu, ale on vidí našu prvotnú krásu a to ho nadchýňa.

▪ **Ako vnímaš vo svojom živote chrám? Prečo ťa zaujal viac ako navrhovanie odevov?**

Telo je chrámom Ducha Svätého. K pochopeniu chrámu tela mi napomáha skutočný obraz chrámu a bohostánku, v ktorom prebýva náš Pán. Bohostánok je ako naše srdce. Boh ukrytý v Eucharistii je ako Božia láska ukrytá v našom srdci. A napokon, chrám je ako naše telo. Umenie v chráme v podobe architektúry, obrazov či sôch človeku napomáha oživiť Božie slovo alebo neviditeľné zhmotniť na viditeľné.

▪ **Ako môže človek skrášliť chrám, ak nie je maliarom alebo reštaurátorom?**

Niekoľko rokov sa podieľam aj na výzdobe chrámu. Snažím sa kvetmi vyjadriť lásku k Bohu, priblížiť človeku jeho krásu a majestátnosť. Cez krásu sa človek otvára viac Bohu, lebo krása je súčasťou Boha. Či už druhy kvetov, alebo farby nám môžu pripomenúť daný mesiac, sviätca alebo

sviatok, a tak sa živšie „naladiť“ na liturgiu. Napríklad mesiac máj je zasvätený Panne Márii. Nie je to len mesiac lásky, ale aj mesiac, kedy príroda najviac rozkvitá rozmanitými kvetmi ako Máriino srdce. Mesiac jún je zasvätený Božskému Srdcu, ktoré horí láskou k nám, čo vyjadruje horúčosť tohto mesiaca. Zobrazuje sa s trnami. Pripomína mi to, že pravá láska sa rodí veľakrát z bolesti a z obetí. Červená a ružová sú farbami lásky. Biela je farbou čistoty a svätosti, fialová pokánia a očisty. Zelená je farbou nádeje a žltá či oranžová sú farbami radosti. Ak otvoríme svoj zrak, môžeme tak lepšie pochopiť pestrosť a hĺbku života.

Boh je tým najväčším „módnyim návrhárom“ a Božia láska spôsobuje rozkvetnutie záhonu v našej duši. Ak je duša krásna, prekvitá i telo. Ak v našom srdci nie je láska, nie je v ňom ani slnko, ani voda, a teda žiadny život - „kvet“ zvädnú. Ak si necháme ukradnúť túto lásku, nepriateľ kvety podupe a zničí.

▪ **V čom podľa teba robia dnes ľudia najčastejšie chyby v komunikovaní posolstva o sebe svojím odevom?**

Človek prestal spoznávať sám seba, to, kým je v Bohu. Prestal si sám seba vážiť, mať v úcte telo ako chrám, a tak sa stal lacnou pascou pre trh, ktorý chce človeka zviest' a zmanipulovať na obraz sveta. Chce človeka znížiť len na pustý chrám, „skelet“ tela.

Na Slovensku sa ešte ako tak svojpomocne staráme o naše chrámy. No v západnej Európe viera postupne vymiera a odráža sa to aj na chrámoch. Sú pusté a často prenajaté na iné kultúrne, či skôr nekultúrne činnosti.

Človek, ktorý sa stal len akýmsi „skeletom“, dovolí obsadiť svoj chrám hocikomu a na čokoľvek, len aby ako tak preukázal, že žije, aj keď život v ňom už nie je, lebo si nechal ukradnúť zo svojho vnútra to najpodstatnejšie, živého Boha. Preto tak

často podliehame „módnym trendom“, napodobňujeme niekoho, kto sa zdanlivo javí ako „hviezda“ plná obdivu a slávy.

▪ **Čím napodobňujeme zdanlivé „hviezdy“?**

Necháme zo seba urobiť vešiak, na ktorý zavesíme všetko to, čo pýcha a egoizmus dokážu vymyslieť. Poprikladáme omietku, ktorá sa časom rozpadne, lebo nemá pevný základ. V akej úcte máme Boží chrám, v takej úcte máme aj chrám nášho tela. Ak vnútri chrámu nie sú „živí“ veriaci, v ktorých nie je láska, živý Pán síce v Bohostánku je, ale srdcia nie sú otvorené pre jeho lásku. Obyčajne je takýto chrám spustošený aj navonok.

Ikony, obrazy a sochy znázorňujúce svätých bývajú krásne zdobené. Týmto sa vyjadruje svätosť, úcta a vnútorná krása toho, koho zobrazujú. To znamená, že aj my tým, čím sme vo vnútri, môžeme svedčiť navonok. Ak sme si vedomí, kto v nás prebýva, je prirodzenou túžbou starať sa s úctou aj o naše telo a zovňajšok, aby bolo dôstojným príbytkom Pána.

▪ **Čo by podľa teba nemalo chýbať v šatníku zrelej a harmonickej ženy?**

Boh stvoril ženu ako nositeľku lásky, krásy a udržiavateľku tepla domova. Láskou kvitne do krásy. Istotne každý z nás si všimol nejaké malé dievčatko, ktoré sa vesele vykrúca v šatôčkach alebo sukienke ako slnečnica, ktorá sa otáča za slnkom. Teší sa z toho, aká je slobodná. A naopak, ak sa človek pozrie na dievčatko, ktoré má nohavice, to je akoby kvet, z ktorého opadali lupienky, nemá sa čím otáčať za slnkom. Akoby žena veľakrát zabudla na to, aké to bolo, keď bola týmto malým dievčatkom. Nohavice sú vraj o čosi pohodlnejšie, ale v šatníku ženy by určite nemali chýbať sukne a šaty. V šatách sa cítim byť ženou autentickejšie ako v nohaviciach, dokonca sú podľa mňa aj omnoho pohodlnejšie.

▪ **Mamy občas poriadne bojujú so svojimi ratolesťami pri výbere oblečenia do školy. Ako možno viesť mladých ľudí k pochopeniu tajomstva ľudského tela a k múdreému rozlišovaniu pri voľbe oblečenia, najmä u dievčat? Môže v tom podľa teba nejako napomôcť aj škola? Úplne chápem, že to je niekedy dosť náročné. Určite by mali byť v prvom rade mamy aj otcovia príkladom pre svoje dcéry. Dieťa potrebuje cítiť lásku rodičov,**

Požehnanie v rodine

ale vidieť v nich aj vzor. Vníma totiž, ako sa k sebe správajú rodičia navzájom. Pre dcéry je otec prvým gentlemanom. Ako sa otec správa k svojej dcére, takú sebaúctu do nej vštepí k nej samej.

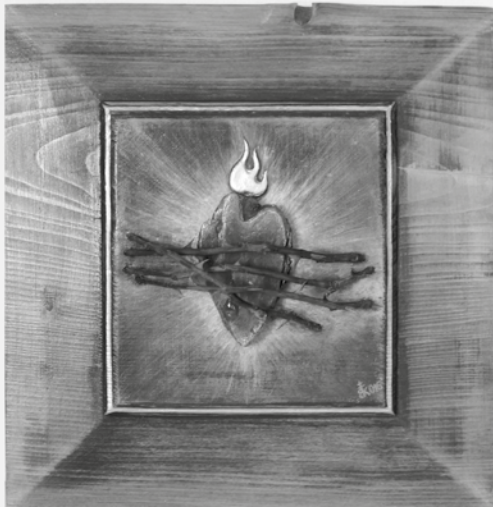
Dnes hýbe svetom internet a médiá, čo veľakrát na deti nevplýva dobre. Ak v rodine nepocítili lásku a prijatie rodičov, internet a televízia pozná hneď a rýchlo recept, ako ju získať. Ovocie sa na prvý pohľad javí ako lákavé a dobré, ale vo vnútri je hnilé a skazené. Myslím si, že mladých ľudí treba viesť ku vzájomnej úcte, hodnotám, nezabúdať na modlitby a žehnanie detí, nedat' im úplne všetko, na čo si len pomyslia, a nedovoliť im, aby si samy diktovali podmienky. Školy určite môžu a mali by napomôcť k výchove tam, kde už rodičia stratili dosah.

▪ **Existuje etiketa obliekania sa na pracovisku, citlivá téma, ku ktorej sa však často správame dosť necitlivo. Sú nejaké nepísané zákony, čo je vhodné napr. do práce, v ktorej sa denne stretávame s mnohými ľuďmi?**

Ak človek pochopí, že nie je iba telo, ale má aj dušu, nepotrebuje nejakého špeciálneho módného poradcu alebo hľadať to, čo je práve „in“, prípadne čo je vhodné či nevhodné. Žena by si mala uvedomiť, akú hodnotu má v Božích očiach a koho nosí vo svojom srdci. Keď to chápe, určite nechce zo seba urobiť lacný výklad.

Žiadny vzácny poklad nikto nikdy nenašiel hocike len tak voľne pohodený. Aby sa k nemu dostal, musel dlho hľadať. Každý z nás je jedinečný a ak bude hľadať krásu, nájde ju špeciálne naňho ušitú. Ľudia boli kedysi, keď ešte televízia a internet nezažívali taký rozmach, voči sebe omnoho vnímavejší.

▪ **Existuje aj etiketa obliekania sa do chrámu. Ako by sa mal človek obliecť napríklad na nedeľnú svätú omšu alebo na slávnosť 1. sv. prijímania, birmova-**

Hľa, moje srdce - Artship gallery - www.beakrasna.eu

nia či svadby? Je to dnes ešte stále aj o nevhodnej „dĺžke sukni a holých ramenách“ alebo je toto podľa teba historický prežitok?

Pamätám si, že čím som kráčala bližšie k Bohu, tým som bola oveľa citlivejšia na pohľady mužov. Povedala by som, že ak žena zvolí správnu dĺžku sukne, výstrihu, je s citom a vkusne zahalená v chráme, dáva tým predovšetkým úctu Bohu a mužom okolo seba. Tým tiež dovolí mužom plne sa sústrediť na Božie tajomstvá. A ak takto rozumne zvolí oblečenie mimo chrámu, dáva tým úctu predovšetkým sebe, lebo sa môže vyhnúť zbytočne nečistým pohľadom a nechutným poznámkam. Môžem povedať, že čím viac som dbala o dôstojné zahalenie tela, tým viac vzrastali v mojom živote pokoj a úcta. A to nielen samej voči sebe, ale aj zo strany mužov.

Boha možno chváliť aj svojím vonkajším prejavom, svojím spôsobom obliekania sa. Verím, že náš spoločný rozhovor v tom pomôže nám všetkým. Ďakujem, Beatka, za tvoj čas a prajem veľa milostí v tvojom súkromnom i rodinnom živote.

Elena Blašková

Foto: archív Beaty Krasňanskej

Na okraj...

... s ocenenou lekárkou Emíliou Medlíkovou

Medzi osobnosťami, ktoré tento rok získali ocenenie Prievidský anjel, bola i MUDr. Emília Medlíková. Ocenenie jej bolo udelené za dlhoročnú prácu v zdravotníctve a nezištnú starostlivosť o zdravie obyvateľov Prievidze. V rámci rubriky Na okraj nám odpovedala na tri otázky.

1

Čo pre vás bolo na vašej práci najkrajšie?

Samozrejme, radosť a spokojnosť pacientov z úspešnosti liečby.

2

Téma zdravotníctva je v našej spoločnosti často „pretriasaná“ a pre každého z nás i dôležitá. Čo by podľa vás nikdy nemalo chýbať v dobrom zdravotníckom systéme štátu?

Všade, ale najviac v zdravotníctve, je nevyhnutná láska k ľuďom, zvlášť k pacientom, láska k práci a schopnosť a ochota obetovať sa. Keď som mala 17 rokov, jeden starší obvodný lekár, otec môjho spolužiaka, mi po maturite povedal: „Práca lekára, to je láska a obeta.“ Tieto slová by mali sprevádzať každého zdravotníka.

3

Okrem zdravia tela je pre človeka dôležité i zdravie duše - a to môžeme nadobúdať napríklad i pravidelnou úprimnou modlitbou v chráme. Máte nejaký svoj obľúbený chrám, kam rada chodievate? Čím si vás získal?

Chrám, to je oáza pokoja, je to útočisko zvlášť pre nepokojné, nešťastné a hľadajúce duše. Nie preto, že je tam ticho, ale preto, že je tam prítomný náš milujúci Boh, ktorému je vzácny každý jeden z nás. Preto mám rada všetky chrámy v Prievidzi. Najčastejšie však navštevujem farský kostol. Tu som bola pokrstená a je mi vzácny i z detských čias (prvé sväté prijímanie, prvé piatky, spevokol, pobožnosti, katechézy a iné duchovné aktivity).

Za rozhovor ďakuje Anežka Kútiková.

Foto: www.kasspd.sk

Boh je krása, ktorá vedie od úžasu ku konaniu dobra

„Krása je v konaní dobra!“ povedal mi raz jeden múdry človek, keď som bojovala o vlastnú sebaúctu ženy. Ale túto pravdu vo svojej podstate mi pomohla pochopiť až jedna moja vynikajúca priateľka, ktorá koná dobro vďaka tomu, že žasne nad svetom okolo seba.

Niečo dobré ju osloví, nadchne, je z toho unesená, všetkým o tom svedčí „celým svojím telom“, lebo ten zápal a úžas vidieť na nej, je nákazlivý, a vďaka tomu získava ľudí pre konanie dobra. Vidí dobro, túži po ňom a povzbudzuje ľudí, aby k nemu kráčali, aby ho konali.

Pohľad na malé dieťa v jeho bezprostrednosti, keď vidí niečo pekné, je fascinujúci. Žiaľ, naučili sme deti žasnúť nad zlými vecami. Ale táto žena má zrak čistého dieťaťa, a tým je nesmierne krásna. Svojím životom svedčí o kráse Boha. Mnohí ľudia majú oči a nevidia, ale ona vidí. Vidí dobro a žasne nad dobrom. A potom ho aj prirodzene koná. Mám ju veľmi rada a neviem si svoj život bez nej predstaviť. Učí ma poznávať krásu Boha a hľadiť na svet jeho očami.

Páči sa mi na nej aj to, že sa nikdy nevzdáva. Som si istá, že keby jej to zdravie a okolnosti dovolili, bola by z nej vynikajúca politička. Súčasní politici by sa od nej veru mali čo učiť... Tam, kde by už mnohí padli pod ťarchou okolností, ona sa dvíha a kráča ďalej s nezlomnou vôľou a vytrvalosťou. Pretože jej pohľad na krásu Boha nedokáže nič zatieniť. Má ho v sebe a vie o tom. A žije z jeho sily a z jeho krásy. Chcela by som mať srdce tejto ženy pozdvižené v nekonečnom úžase nad tým, aký je Boh dobrý a krásny. Žasnúť nad jeho dielom vo svete, nad

jeho dobrotou a krásou a vzbudzovať v ľuďoch dôveru, že život prežitý v odovzdanosti do jeho rúk má ten najväčší zmysel.

Boh je krása, ktorá nás učí žasnúť a v odovzdanosti do jeho vôle konať dobro, pretože poznám krásnu ženu nadšenú celým svojím bytím pre Boha.

Text: Elena Blašková
Kresba: Anička Janečková

Modlitby matiek z komunity Útecha pozývajú na júnové trojdnie

Mamy, otcovia a deti z hnutia Modlitby matiek, Modlitby otcov a Detí viery z komunity Útecha v Prievidzi Vás pozývajú na spoločné modlitby, v ktorých sa duchovne spoja matky, otcovia a deti v mnohých krajinách sveta v dňoch **29. 6. - 1. 7. 2018**. Modlitby pokánia za naše hriechy voči deťom, odprosenia za hriechy iných voči deťom a vďakyvdania Bohu za život detí sa budú konať v Kostole Najsvätejšej Trojice v Prievidzi. V piatok a v sobotu modlitby začnú o 17.30 h, v nedeľu o 8.30 h. -eb-

Kostol je základňou farského spoločenstva

Kostol je v prvom rade miestom slávania liturgie a náboženských rituálov, kde osobitným spôsobom potvrdzuje svoju prítomnosť samotný Boh. Zároveň je aj hlavným priestorom, v ktorom sa stretáva a žije spoločenstvo veriacich. V mnohých ohľadoch sa dnešný život farností obmedzuje výlučne na kostol.

Spoločenstvo

Výraz „spoločenstvo veriacich“ sa v Cirkvi používa skôr v prenesenom zmysle, keď sa vzťahy medzi veriacimi prirovnávajú k základnému spoločenstvu - rodine - zdôrazňujúc, že všetci sme deťmi toho istého Otca a navzájom sa k sebe máme správať ako bratia a sestry. Navonok na nás má byť vidno vzájomnú lásku a zachovávanie Božích zákonov, zakotvené v spoločnej viere. V odbornom jazyku sa pojem spoločenstvo používa na označenie prvotných, skôr malých skupín, založených na bezprostredných, osobných stykoch medzi ich členmi, pre ktoré je typické vysoké emočné zaangażovanie ich členov v skupinových záležitostiach a vysoký stupeň identifikovania sa so skupinou.

Farnosť

Základnou priestorovou jednotkou spoločenstva veriacich je farnosť, pričom tie menšie, dedinské farnosti sa môžu približovať k ideálu spoločenstva. Dnešné farnosti, a najmä tie mestské, sú však skôr združeniami, v rámci ktorých jestvuje viacero spoločenstiev, v ktorých okrem tých rodinných obyčajne prevládajú „spoločenstvá“ modlitbové. Vzťahy medzi ich členmi môžu byť len jednorozmerné, zamerané na spoločnú modlitbu na spoločné úmysly. A veľakrát zostáva len pri takomto vzťahu. Ako podčiarkol W. Piwowarski, typickou črtou veľkomestského katolicizmu je skôr formovanie sa solidarity na úrovni globálnej náboženskej spoločnosti, čiže Cirkvi, než jestvovanie farských spoločenstiev. Namiesto zanikajúceho pocitu prináležitosti do konkrétnej farnosti sa rozvíja pocit spätosti s celou Cirkvou a kresťanstvom, a možno so všetkými ve-

riacimi ľuďmi. (Piwowarski, W.: Socjologia religii. KUL, Lublin 1996, s. 128.)

Nejestvujú jednotné názory na to, či je to vzhľadom na súčasné spoločenské podmienky dobré alebo zlé, prípadne akú všeobecnú formu by mal život vo farnostiach prijať. Všetko záleží od pôsobenia a potrieb konkrétnych farností. Dôležité je zachovať ich ako spoločenský priestor, v ktorom prebieha uctievanie Boha, a ktorý pomáha usmerňovať život veriacich na ceste k spásu. Zároveň by v ňom veriaci nemali podľahnúť tendencii uzatvárať sa pred okolitým svetom, do ktorého sú poslaní ohlasovať dobrú zvesť.

Hoci sú rodina a farnosť ešte stále prvými a základnými prostriedkami, v ktorých prebieha celoživotná náboženská socializácia človeka a formovanie jeho svetonázoru, v moderných pluralitných spoločnostiach v tomto ohľade narástol význam ďalších prostredí, ktoré môžu voči nim pôsobiť odlišne alebo konfliktne. Tieto môžu dokonca výchovné pôsobenie rodiny a farnosti zmariť. Pre zachovanie a rozvíjanie náboženského života je preto potrebné zabezpečiť pokračujúce a celoživotné styky ľudí s náboženskou skupinou, čiže rozvinúť rozmanité formy vzájomných stykov vo farnosti. Piwowarski konštatuje závery výskumov, podľa ktorých sú pre to potrebné v prvom rade časté a fungujúce kontakty s kňazmi, a následne zohrávajú dôležitú úlohu vzájomné kontakty so svetskými veriacimi toho istého vyznania (tamže, s. 110).

Typy mestských farností

Podľa Piwowarského (tamže, s. 120-121) možno v súvislosti so zmenami, ktoré sa udiali v mestských spoločnostiach, vyme-

dziť prinajmenšom tri typy farností. Pridŕžajúc sa jeho opisu môžeme povedať, že ide skôr o typy farských väzieb, ktoré sa môžu viaceré vyskytovať v jednej farnosti v rôznej miere súčasne.

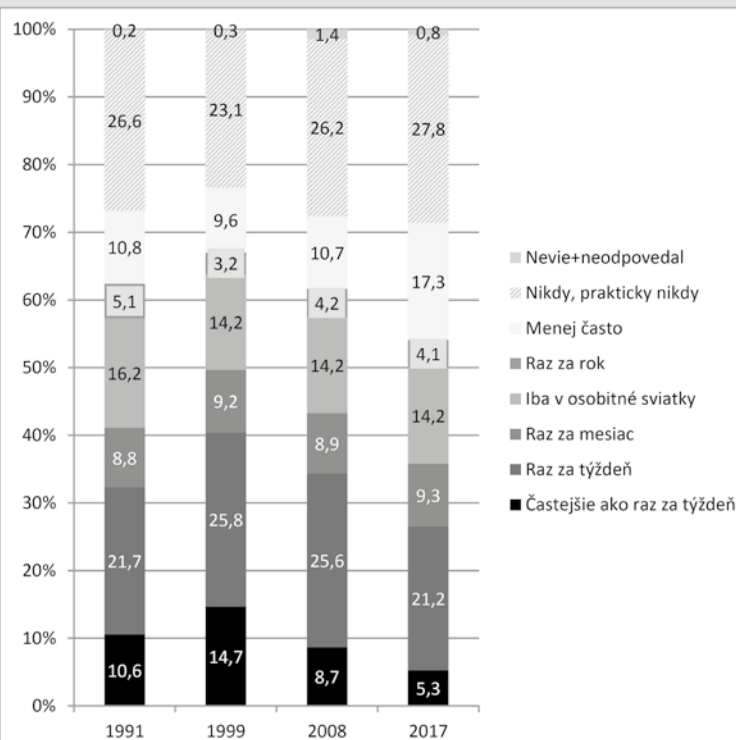
Prvým typom je farnosť - agregát, čiže niečo ako agentúra na poskytovanie náboženských služieb. Zahŕňa buď formálnych katolíkov, ktorí praktizujú vieru zriedkavo alebo vôbec, alebo praktizujúcich pravidelne, ktorí však neprejavujú žiadnu väzbu s farnosťou alebo farníkmi. Nezáleží im na tom, v ktorom kostole si splnia svoje náboženské povinnosti. O výbere kostola u nich často rozhodujú osobné preferencie, napr. výber pútnických miest, praktické dôvody, alebo dnes taká častá migrácia a turistika.

Druhým typom je farnosť - jednoduchý spoločenský systém. Od agregátu sa líši tým, že veriaci sa zúčastňujú pomerne pravidelne na farských aktivitách, napr. niektorých špecifických akciách, ktoré organizuje farnosť, určitých spoločenských vzťahoch, ktoré vznikli medzi farníkmi a duchovnými na báze farských činnos-

tí, či využívajú určité služby farnosti na uspokojovanie svojich náboženských potrieb. Nemožno však hovoriť o spoločenskej skupine, pretože u týchto veriacich sa neprejavuje zámer a cieľ, ktoré sú základom pre vznik skupinovej solidarity medzi farníkmi. Hoci tak obyčajne nerobia, svoje náboženské potreby by si mohli naplniť aj v inej farnosti či na inej rovine ako je farnosť.

Tretím typom je farnosť - združenie. Pojem združenie tu zastupuje pojem spoločenstvo, ktoré je podľa mnohých autorov dnes na úrovni farností neuskutočniteľné. Tento typ zahŕňa katolíkov, ktorí sa zúčastňujú na špecifických farských aktivitách, vytvárajú skupinové vzťahy, majú tiež zámer patriť do danej farnosti a stotožňujú svoje ciele s jej cieľmi. Panuje medzi nimi „farský duch“ a určitá skupinová solidarita. Má náboženský charakter a teda - na rozdiel od ideálu farnosti ako lokálneho spoločenstva - nespravuje kontrolu nad ďalšími oblastami života svojich členov.

Mária Suríková

Graf: Ak nepočítate svadby, pohreby a krsty, asi ako často sa v súčasnosti zúčastňujete bohoslužieb? (% odpovedí v jednotlivých vlnách zisťovania za celú SR.)

Zdroj: databáza EVS 2017, Sociologický ústav SAV v Bratislave (vlastný výpočet) a Kusá, Z. - Tížik, M. (zost.): Výskum európskych hodnôt 1991-1999-2008 slovenská a česká spoločnosť. Sociologický ústav SAV a IRIS, Bratislava 2009, s. 68.

Prosebné dni

7. 5. 2018

„A krížové dni poznáte?“ oslovila ma pred pár rokmi istá farníčka na lazoch. „Ja sa vtedy modlím pri kríži za úrodu.“ Kríž mala neďaleko svojho domu, ktorý bol súčasťou malej osady U Štefanov, kde už žili len dvaja ľudia. „Dakedy sme sa počas nich pri tom kríži schádzali viacerí, skoro všetci, čo tu bývali,“ pokračovala. „Koľko vás tu bolo, keď ste boli malá?“ opýtal som sa. „Hádam aj vyše dvadsať,“ odpovedala.

Krížové, alebo prosebné, nazývame tri dni pred sviatkom Nanebovstúpenia Pána. Ten bude vo štvrtok. Dnes, v pondelok, je teda prvý z týchto dní prosieb za úrodu. Ktovie, koľkí ich využijú a koľkí si vôbec uvedomujeme dôležitosť plodov zeme pre náš život. Za ostatné roky sa počet ľudí pracujúcich na poli a obrábajúcich zem znížil podobne ako počet obyvateľov onej osady. A znížila sa aj výmera obrábanej plochy slovenskej zeme. Jedna je zastavaná fabrikami a solárnymi panelmi, iná zanedbaná. Aj keď sa dnes znovu hovorí o potravinovej sebestačnosti, vec sa chápe skôr ekonomicky. A predsa bez pôdy a úrody neprežijeme.

Pre mňa sú tieto dni časom prosieb nielen za úrodu, ale aj za všetkých tých, ktorí našu slovenskú zem obrábajú a ktorí sú za ňu zodpovední.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

„Deň po...“

14. 5. 2018

Dnes je 101 rokov a jeden deň po prvom fatimskom zjavení. Aj keď sa o týchto udalostiach napísalo mnoho kníh, „deň po“ je v nich prirodzene opísaný najmä z hľadiska toho, čo sa dialo, a menej z hľadiska toho, čo deti prežívali vo svojom vnútri.

„Deň po“ je vždy výnimočný a vo veľkej miere určujúci ďalšie dni po výnimočnej udalosti. Po prvom rande či intímnom zblížení, po svadbe či pohrebe, po športovom víťazstve i neúspechu, po havárii, po prijatí dôležitej informácie, po stretnutí výnimočného človeka, ale aj po silnom zážitku Božej prítomnosti. Prvé emócie, ktoré zážitok sprevádzali, opadnú a my sa postupne vraciame do obvyčajného života. A rozhodujeme sa, či nám stačilo, alebo nie, či vec stopneme, alebo pokračujeme. Či sa tvárimo, že sa nič nedeje, alebo zmeníme svoje postoje, svoj život.

„Deň po“ má dnes v Prievidzi aj necelá stovka detí, ktorá včera v našom kostole prvýkrát prijala Kristovo telo. Dúfam, deti že sa v ňom rozhodnú k tomuto zážitku, k stretnutiu so živým Bohom, vrátiť. Že sa aspoň trochu budú podobat' fatimským pastierikom, ktorí prijali pozvanie na ďalšie stretnutia, aj keď to nebolo ľahké.

Podobný postoj k zážitkom, ktoré môžu pozitívne zmeniť náš život, prajem aj každému z vás, priatelia! Práve v „deň po“.

Mariánske litánie

21. 5. 2018

Už tri týždne katolíci recitujú alebo spievajú litánie k Panne Márii. Táto zaujímavá baroková modlitba má korene ešte v starokresťanských časoch. Prosby k svätým spájané do reťazca sa stali oslavou čností, a tak trochu aj hľadaním nových prívlastkov, čím modlitba nabrala poetickú formu. Vyznačujú sa ňou najmä litánie z Loreta, talianskeho pútnického miesta, schválené v 18. storočí pápežom Benediktom XIV. Tie sú aj u nás najznámejšie.

Žiaľ, v najnovšom slovenskom preklade loretánskych litánií bola poézia potlačená prísnu teológiou. Litánie tak stratili jeden zo svojich dôležitých rozmerov. Iný, praktický, stratili už dávnejšie. Dokonca ani väčšina starších žien si ho už nepamätá. Avšak ešte v prvej polovici dvadsiateho storočia to bola modlitba dievčat za dobrého ženícha. Práve tie sa schádzali v máji, mesiaci lásky, a modlili sa k Matke krásneho milovania za konkrétneho (alebo ešte len fiktívneho) mladíka, aby ich miloval. A na jeseň nejedna z nich išla s mužom, ktorému dala svoje srdce, pred oltár.

Predpokladám, že väčšina z nás sa dnes už litánie nemodlí. Ale túžiť a modliť sa za to, aby sme boli milovaní a aby sme vedeli milovať, je, myslím, stále aktuálne. Nielen pre dievčatá.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Práca

28. 5. 2018

V piatok som v rámci opravy humna hoblöval foršne a dosky. V zime som materiál priviezol a teraz pristúpil k ďalšiemu kroku, jeho opracovaniu. A tu ma čakala základná otázka. Odveziem drevo do stolárskej dielne, alebo požiadam stolára, aby s hoblövačkou prišiel ku mne? Odpoveď prišla spontánne - prenosná hoblövačka nebola poruke a dielňa bola blízko. Myslím si, že túto otázku v rôznych podobách riešia ľudia neustále. Má ísť práca za ľudmi, či ľudia za prácou? Je výhodnejšie postaviť fabriku tam, kde sú ľudia, alebo do už existujúcej ľudí vozit? Je lepšie dochádzať za dobre platenou prácou desiatky kilometrov, alebo zobrať slabšie platenú doma? Je výhodnejšie kúpiť si nový byt a predat' starý dom, alebo byt na mieste pracoviska len prenajať?

Niektoré odpovede prídu spontánne, s inými sa trápime i roky. A nie vždy nájdeme správnu odpoveď. V osobnom či v spoločenskom živote. Možno i preto, že pri rozhodovaní sme ovplyvnení mnohými skutočnosťami: ponúkanými možnosťami, ekonomickou výhodnosťou, životnými okolnosťami, citovou väzbou, vlastnou predstavou, tlakom zvonku, atď. A čo je z jednej strany dobré, z druhej nevyhovuje. Konečné rozhodnutie teda záleží najmä od toho, kde sú naše priority, pre aké hodnoty žijeme.

Naozaj, vedeli by ste si ich definovať či zoradiť? Práve preto vám prajem jasno. Nielen v tom, čo je kedy výhodnejšie, ale najmä v tom, čo je v živote dôležitejšie.

Dvadsať rokov v Prievidzi - dvadsať rokov kňaz

Uplynulo už pár desaťročí od chvíle, čo sa malý chlapec spolu so svojim krstným otcom, evanjelickým kňazom, ocitol na stanici v Prievidzi. Keďže mali do najbližšieho spoja ešte nejaký ten čas, vybrali sa na prechádzku do neďalekého piaristického kostola. A chlapec len oči otváral. Nádhерnej stavbe neubralo na kráse ani lešenie stojace vo vnútri kvôli práve prebiehajúcim opravám.

Keby vtedy niekto malému evanjelikovi Jankovi povedal, že v tomto kostole raz bude slúžiť omše ako katolícky rehoľný kňaz, pravdepodobne by si len poklepal po čele. V období komunizmu (a ešte k tomu aj v jeho životnej situácii) bola preňho táto vízia asi taká reálna, ako je pre nás teraz reálna povedzme možnosť strávenia týždennej dovolenky vo vesmíre.

Ale vďaka Božej milosti sa i nemožné môže stať skutočnosťou. A tak sa aj v chlapcovi z pôvodne náboženský život nie veľmi praktizujúcej rodiny uchytili v prostredí jeho evanjelických krstných rodičov semienka viery, ktoré sa po konvertovaní na katolicizmus (v jeho trinástich rokoch) čoraz viac upevňovali v spoločenstve mništrantov a mladých v Martine. Pomaly sa na svet začalo predierať i povolanie, ktoré našlo svoje vyústenie v pôsobení v reholi piaristov. A presne 13. júna 1998 bol mladý rodák z Martina, budúci páter Ján Hríb, vysvätený za kňaza.

Tri chrámy pátra Janka

Hoci bol páter Ján (alebo skôr páter Janko, ako ho deti začali volať kvôli odlíšeniu od pátra Jána Lichtnera) pôvodne určený do Trenčína, hneď počas leta po vysviacke sa situácia zmenila. Po krátkom „medzipristáti“ v našom krajskom meste skončil

páter Janko opäť v Prievidzi, kde už istý čas strávil i ako študent. A zotrval v ňom doteraz.

Keďže sa v tomto čísle Bartolomeja zaoberáme témou chrám, asi je namieste zdôrazniť, že **piaristický kostol** nie je jediným chrámom, ktorý má pre pátra Janka význam. Samozrejme, tento kostol, v ktorom denno-denne slúži sväté omše, v blízkosti ktorého sa nachádza kláštor i škola, a priestory ktorého dokáže originálne využiť i počas kázni pre deti, hrá uňho významnú rolu. Pozná jeho históriu a niekedy sa s deťmi „zabáva“ i tým, že sa pokúša spočítať všetkých jeho anjelov.

Rovnako hlboko však vníma i **chrám ľudských duší** - najmä tých detských, ktorým už roky obetavo slúži. Často ho vídať ovešaného deťmi, obkoleseného mladými či zaujatého v rozhovore so staršími. Hodiny a hodiny trávi v spovednici a sprevádza životom desiatky ľudí, ktorí to s Bohom myslia vážne. Nemá však problém ani tráviť čas s deťmi v družine, pospevovať si s nimi v Rosničke či obliecť sa kvôli nim za Pipi Dlhú Pančuchu na karnevale. Je za každú „srandu“, ktorá človeku neublíži, ale ho niekam povedie. Alebo iba jednoducho rozveselí. Len tak.

A keď si páter Janko potrebuje oddýchnuť a niekde načerpať silu, nikdy nepohrdne

chrámom prírody. Vidí v nej odlesk slávy Boha. Svojím fotoobjektívom vyhľadáva čarovné momenty a drobnosti, ktoré si človek na prvý pohľad ani nevšimne. Dokáže im dodať humorný podtón, duchovnú hĺbku i nádych radosti - všetko podľa potreby. Zároveň má schopnosť svojich spoločníkov motivovať k výkonom, ktorými prekonávajú svoje limity - a to nielen počas výstupu na hory.

Rozmanité dary

Boh dal nášmu pátrovi Jankovi do vienka množstvo rozmanitých darov. A on sa rozhodol nenechať si ich pre seba. Rozhodol

sa nimi slúžiť. Vidíme to na vlastné oči celých tých 20 rokov v Prievidzi. Páter Janko sa stal neodmysliteľnou súčasťou nášho regiónu a pozitívne ovplyvnil veľké množstvo ľudí. A hoci mu zdravie nie vždy umožňuje venovať sa všetkému tak, ako by si predstavoval, snaží sa ísť vždy na plný plyn. V spoločenstve s ostatnými pátrami piaristami prináša nášmu mestu množstvo vecí v súčasnosti možno skôr nenápadných, no pre budúcnosť kresťanstva v našom meste kľúčových. A to i napriek tomu, že ako malému evanjelikovi stojacemu pod lešením prievidzského piaristického chrámu sa mu o tom ani nesnívalo.

Milý páter Janko!

Hoci aj cesta Tvojho života nie je jednoduchá a musel si sa už na nej s kadečím popasovať, vážime si Tvoju vytrvalosť a vernosť, akou slúžiš Bohu a v ňom i nám. Ďakujeme za celých tých 20 rokov, počas ktorých si nám svojimi početnými modlitbami, živým záujmom, neutíchajúcou radosťou, nezameniteľným humorom, svojským nadhľadom a vytrvalou obetavosťou a láskavosťou prinášal do životov obraz dobrého Boha, s ktorým sa opláti mať vzťah, ktorého je krásne milovať. Nech Ti Pán i naďalej pomáha byť pre neho všetkým, ako to zaznieva aj v slovách sv. Jozefa Kalazanského, ktorý hovorí: „Nič si nedal Kristovi, ak si mu nedal celé svoje srdce.“

Za všetkých Prievidžanov redakcia časopisu Bartolomej.

O tom, ako páter Janko zasiahol svojou službou do života mnohých ľudí, by sa dalo hovoriť hodiny. My sme pre vás vybrali pár zástupcov z radov jeho najbližších spolupracovníkov či známych, ktorí nám minulý rok poskytli svoje svedectvá o živote s piaristami v rámci Kalazanského jubilejného roka. Dnes odpovedajú na otázku:

„Kým je pre vás páter Ján Hríb?“

Alžbeta Chovancová, kolegyňa: „Už 23 rokov žijem v piaristickej rodine a páter Ján Hríb do nej pribudol hneď na začiatku ešte ako brat Ján. Bol prvým duchovným otcom mojich detí a isto aj preto si ho všetky vybrali ako sobášiaceho kňaza pri uzatváraní sviatosti manželstva. Pre mňa je páter Ján dennodenným partnerom a kolegom v práci s deťmi v piaristickej škole. Dokáže obrúsiť všetky hroty, liečiť stavy napätia a nepokoja. Myslím si, že bez neho a piaristickej rodiny by ani moja práca nebola takým pozhnaním a radosťou, akou

je. Vďaka, Pane, za pátra Janka, ako mu tu všetci hovoríme.“

Romana Hofmanová, niekdajšia žiačka pátra Jána: „Páter Janko má v mojom srdci špeciálne miesto. Je absolútne autentickým stelesnením Otcovej bezpodmienečnej lásky a v tomto je - nielen pre mňa - veľkým vzorom. Veľmi rada spomínam na množstvo našich spoločných zážitkov. Na srandovného pátra s gitarou v kaplnke, na nezabudnuteľné prechádzanie cez zamrznutú Handlovku či skladanie básničky o Hríbovi počas kole-

dovania, na cestovanie s jeho pomyselnou ,cestovnou kanceláriou' Hríbtour, na púte na Staré Hory, na tábory, spoločné rozhovory... Páter Janko je skvelý spovedník, ten najlepší turistický parták a sprievodca, naozajstný priateľ a ten najlepší duchovný tato. Si vzácný, Janko. Vďaľa!“

Róbert Václavík, niekdajší žiak: „Páter Ján je pre mňa v prvom rade priateľ a duchovný sprievodca.“

Elena Cagánová, jedna z rodičov a priateľov piaristickej školy: „Pátra Janka Hríbika poznám ešte z čias, keď prišiel ku nám do školy ako brat. Myslím si, že si ho všetci hneď obľúbili. Usmiaty, milý, vždy ochotný sa porozprávať. S radosťou pomáhal pátrovi Jánovi Lichtnerovi s organizáciou detských popoludní Deti deťom i karnevalov. Deťom hovorieval, že je najväčší hríb na svete, čo sa im, samozrejme, veľmi páčilo. S obľubou hrával na gitare a spieval deťom, ktoré trávili popoludnia v školskom klube. Boli sme aj na jeho vysviacke za kňaza v Nitre - ved' piaristi boli ako jedna rodina. Roky pôsobenia pátra Janka v Prievidzi rýchlo ubiehajú a ťažko uveriť, že ich prešlo už 20. Po celý tento čas som pátra Janka vždy rada stretávala, lebo aj on je, podobne ako bol páter Ján Lichtner, stále takým našim slniečkom - nepamätám si, že by mal niekedy zlú náladu. Veľká vďaľa Pánovi zaňho.“

Miroslav Baláž, miništrant: „Páter Ján Hríb je pre mňa osobnosť. Poznáme sa už viac ako 20 rokov. Je môj priateľ a dôverník. Vždy je priateľský, milý, ochotný pomôcť. Je plný dobroty a pokory. Pátra Jána mám veľmi rád. Želám mu všetko dobré a vyprosujem mu veľa Božích milostí do ďalších rokov.“

Iveta Luermannová, vedúca detského speváckeho zboru Rosnička a kolegyňa: „Páter Janko je páter a učiteľ s gitarou a veľkou dávkou humoru. Vie si získať srdcia malých detí i dospelých. Keď ho deti zbadajú, hneď kričia: ‚Páter!‘ Smejú sa a bežia mu v ústrety. Každé ráno nás čaká spolu s Pánom Ježišom v školskej kaplnke. Učí deti spievať, ďakovať, prosiť a modliť sa zo srdca, vlastnými slovami. Je láskavým spovedníkom. Má dobré nápady a je veľmi tvorivý - vidíme to na každej detskej svätej omši, keď sa snaží deťom priblížiť evanjelium. Je verným ‚Rosničkárom‘ ☺. Pre mňa osobne je páter Janko kňazom, ktorý ma pripravoval na birmovku a od ktorého som sa veľa naučila - cez duchovné rozhovory, spoločné modlitby i rôzne životné situácie. Je bratom a priateľom, s ktorým sme zažili veľa pekných a veselých chvíľ na spoločných akciách a výletoch. Je človekom, ktorý ma už dlho nenápadne a trpezlivo duchovne sprevádza a naviguje moje srdce na ceste k Bohu. Ďakujem.“

Terézia Furjelová, spolupracovníčka z detských táborov: „S pátrom Jankom som strávila veľa chvíľ nielen v piaristických táboroch, ale aj pri dlhých rozhovoroch či iných stretnutiach. V táboroch bol pre nás všetkým. Obdivovala som rôznorodosť jeho darov. Vybavil potrebné organizačné záležitosti, povzbudzoval animátorov, deťom bol blízkym priateľom, ale zároveň ich vedel aj múdro napomenúť. Pátra Janka tiež poznám ako veľkého milovníka prírody, ktorá zjavuje Božiu krásu a slávu. A myslím si, že turistika, ktorú má tak rád, je istým spôsobom pre jeho život symbolická. Rov-

nako ako v horách, aj v každodennom živote kráča páter Janko verne, vytrvalo a hoci aj treba stúpať do kopca, zostáva v úžase z okolitých Božích diel.“

Eva Kohútová, členka niekdajšieho spoločenstva mladých Trosky a kolegyňa: „Janko je pre mňa neúnavným sprostredkovateľom Božej lásky tu na zemi.“

Andrej Kmotorka, líder Spoločenstva Piar: „Mám odloženú písomku z náboženstva od pátra Jána ešte z tretej triedy základnej školy. Má pre mňa symbolickú hodnotu. Pamätám si, ako nás učil a živo si spomínam i na jeho skutočný záujem o nás. Vtedy som ešte nerozumel skutočnosti, že to všetko je súčasťou jeho povolania, ktoré naplno žije. Keď ho vidím dnes, mám pred očami stelesnenie túžby sv. Jozefa Kalazanského. Neviem si dosť dobre predstaviť všetky tie námahy, obety a modlitby, ktoré do práce s mládežou vkladá. Ovocie jeho služby ani predstavovať netreba, pretože ho je veľmi dobre vidno.“

Pavol Schmidt, niekdajší miništrant: „Pátra Janka som po prvýkrát stretol ešte v čase, keď bol frátrom a v Prievidzi si ,odkrúcal' svoju prax. Poznám ho teda viac ako dvadsať rokov. Nie je možné v niekoľkých riadkoch opísať všetko, čo som s ním prežil - cez miništrovanie počas jeho omší, návštevy, spoločné výlety či dovolenky a hudobné aktivity až po športové či kultúrne akcie. Za tie roky nešlo len o čas strávený v ,duchovnom' prostredí, ale aj o ten každodenný, všedný čas, ktorý prináša život. A s ním sú spojené nielen radostné chvíle plné pohody a smiechu, ale aj náročné a kritické momenty. Keď mám odpovedať na otázku, kým je pre mňa páter Ján, musím si zaspomínať na obdobia, kedy sme boli spolu pravidelne, ale i na chvíle, keď sme sa nevideli dlhý čas. Ale práve tieto chvíle ,odlúčenia' či náročných situácií mi ukázali, že pátra Jána môžem považovať za svojho priateľa, v ktorom som aj po dlh-

šej dobe vždy našiel dobrého človeka, ktorý nikam neodchádza. A takto ho vnímam aj po dvoch desaťročiach.

Marek Dietrich, organista: „Pre mňa ako chlapca boli v prežívaní biblického diania a spoznávaní Boha kľúčové dva chrámy - farský kostol v Rajci a piaristický kostol v Prievidzi. U piaristov sa vo mne dovŕšil ďalší stupeň viery. Došlo u mňa k akejsi transformácii v duchovný intelekt, spôsobilý samostatného myslenia, za čo vďačím zvlášť osobe pátra Jána Hríba.“

Anna Hudecová, členka spoločenstva Žien starajúceho sa o upratovanie a výzdobu kostola: „Páter Ján je pre mňa kňaz s veľkým srdcom. Je veľmi obetavý. Majú ho rady detičky v škôlke, ale i staršie deti a študenti. Organizuje výlety a mladí sa cítia dobre v jeho blízkosti. Je veľmi statočný a spravodlivý. Aj pre našu generáciu je vzorom. Cítíme sa veľmi dobre, keď s nami v sobotu, keď upratujeme kostol a aranžujeme kvety, prehodiť pár slov. Prajem mu veľa Božích milostí a ochranu Matky Božej.“

Eva Cagánová, dobrovoľníčka Dobrej noviny: „Páter Ján je pre mňa neodmysliteľnou súčasťou Prievidze a piaristov. Od môjho detstva nás sprevádzal poobedia-mi Deti det'om. Keď si spomeniem na 4. triedu, v myslí sa mi vynoria černosi a náš hlavný vedúci dirigent - černoch ☺. Asi tu niekde sme začali s Afrikou a o pár rokov sme sa s ňou naplno zžili cez koledovanie. Nebyť pátra Jána, neviem, či by sme v tom pokračovali až doteraz. Napriek tomu, že je mnohokrát po predvianočnom spovedaní unavený, neváha s nami stráviť celé dva dni koledovaním Dobrej noviny, jašiť sa s det'mi a rozveseľovať nielen nás, ale i rodiny, ktoré navštívime. A tiež nás brával na rôzne výlety. Som rada, že máme takého úžasného kňaza, akým je páter Ján.“

Pripravila: Petra Humajová

Foto: Roderik Weissabel, Martina Humajová

Chrám svedčí o inej dimenzii

(Pohľad nášho čitateľa na piaristický chrám)

V jednej z kníh františkánskeho pátra a exorcistu Eliasa Vellu som sa dočítal, že celý náš život má byť liturgiou. To je síce pekné... Ale čo je to tá liturgia?

Wikipedia ma poučila, že toto slovo pochádza z gréčtiny. A keďže na hodinách matematiky sme používali grécke písmená, nejako sa to dalo prečítať: λειτουργία. Λειτουργία, v preklade verejná služba. Šlo o verejnú službu bohatých podnikateľov v prospech štátu, dobrovoľná forma dane pociťovaná ako morálna povinnosť. Napríklad finančný dar na vystrojenie vojenskej lode či usporiadanie štátnych osláv. Toto slovo sa prenieslo aj do náboženského jazyka: „Liturgia je verejná bohoslužobná slávnosť s formou a obsahom, ktorá je charakterizovaná rituálnymi, t. j. pevnými úkonmi a obradmi.“

Priestor pre liturgiu

Rímsky misál prezradil, že naša pozemská liturgia sa odohráva v priestore a čase, a preto si Cirkev pre ňu vytvára chrámy, miesta venované výlučne Bohu. Má dvojaký cieľ - chváliť Boha a viesť ľudí cestou spásy. Toto mi ale stále znelo veľmi teoreticky. Až som sa stretol s výrokom emeritného Svätého Otca Benedikta XVI., že liturgia je otvorené nebo... A vtedy mi to „došlo“. Práve preto sú po celom našom piaristickom kostole výjavy otvoreného neba! Samozrejme, vo vnímaní dobového umelca.

Dokonalá liturgia

Dokonalá liturgia je len v nebi, kde svätí s anjelmi chvália Boha. My tu na zemi sa

k nim pridávame. V tomto zmysle je chrám predsieňou neba. Chrám je tiež obrazom neba - nebeského Jeruzalema, o ktorom píše napríklad sv. Ján v Apokalypse. Ježiš Kristus tu má podobu Baránka.

Sv. Ján videl a počul hlas mnohých anjelov okolo trónu a Baránka. Boli ich myriady myriád a tisíce tisícov a volali mohutným hlasom: „Hoden si Baránok, ktorý si bol zabitý, prijať moc, bohatstvo a múdrosť, silu, česť, slávu a dobrorečenie. Svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z každého kmeňa, jazyka, ľudu a národa a urobil si ich kráľovstvom a kňazmi nášmu Bohu.“ Iní dvadsiati štyria volali: „Svätý, svätý, svätý Pán, Boh, všemohúci, ktorý bol, ktorý je a ktorý príde.“ A vždy, keď tieto bytosti vzdávali slávu, česť a vďaku Tomu, čo sedí na tróne, padli a klaňali sa. Svoje vence hádzali pred trón a hovorili: „Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť i moc, lebo ty si stvoril všetky veci a z tvojej vôle boli a sú stvorené.“ (Por. Zjv 5)

Práve tento výjav máme namalovaný na klenbe piaristického kostola. Túto maľbu určite môžeme obdivovať aj po výtvarnej stránke. Ale správnejšie bude prosiť Ducha Svätého, aby nám pomohol prostredníctvom takéhoto diela lepšie chváliť nášho Pána a hlbšie prežívať liturgiu. Nech nám On ukazuje, ako meniť naše životy na liturgiu. Aby naša každodennosť bola obohacovaná službou Bohu.

Text a foto: Peter Šimkovič

1000 cirkevných pamiatok Slovenska

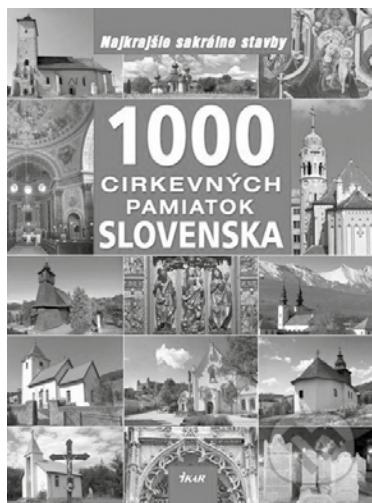
Hoci je Ján Lacika zamestnancom Slovenskej akadémie vied, popularizáciu geografie doslova miluje. Svedčí o tom nielen cena SAV za vedecko-popularizačnú činnosť z roku 1998, ale i početné publikácie, v ktorých mapuje a čitateľom pútavo sprístupňuje najväčšie zaujímavosti Slovenska.

Do skupiny týchto kníh patrí i dielo *1000 cirkevných pamiatok Slovenska* s podtitulom *Najkrajšie sakrálné stavby*. Autor sa prostredníctvom neho snaží čitateľom priblížiť tisíc najvýznamnejších stavieb, ktoré na Slovensku reprezentujú všetky historické obdobia, ale zároveň aj rozmanité podoby vyjadrenia viery. Do knihy totiž nie sú zaradené iba kresťanské chrámy, ale i kláštory, kaplnky, mariánske a morové stĺpy, pútnické miesta či židovské synagógy. Publikácia je plná farebných fotografií. Orientuje sa v nej ľahko - pamiatky sú tu zoradené podľa abecedy. A tak sa čitateľ od Kostola sv. Kozmu a Damiána v Abramovej po „prelúskaní“ takmer 400 strán dostáva až ku Kostolu Nanebovzatia Panny Márie v Župčanoch, kde sa jeho púť končí. Samozrejme, nechýba tu ani naše mesto Prievidza. Spomína sa už v úvode knihy pri téme baroka - interiér nášho piaristického chrámu je v úvodnom texte prezentovaný ako jeden z najkrajších na Slovensku. Vo vnútri publikácie je však možné dočítať

sa základné informácie o všetkých našich troch historických kostoloch. Kniha *1000 cirkevných pamiatok Slovenska* (vydaná vydavateľstvom Ikar v roku 2012) patrí medzi knihy, ktoré len tak ľahko nepustíte z rúk. Núti vás neustále otáčať nové a nové strany, hľadať súvislosti, všimnúť si detaily, objavovať krásu. Myslím si, že mnohých svojich čitateľov podnieti navštíviť tieto miesta i naživo. A ak sa tak stane, určite sa naplní minimálne jeden z cieľov autora, s úmyslom ktorých túto knihu tvoril.

Text: Petra Humajová

Foto: martinus.sk

Spomienka

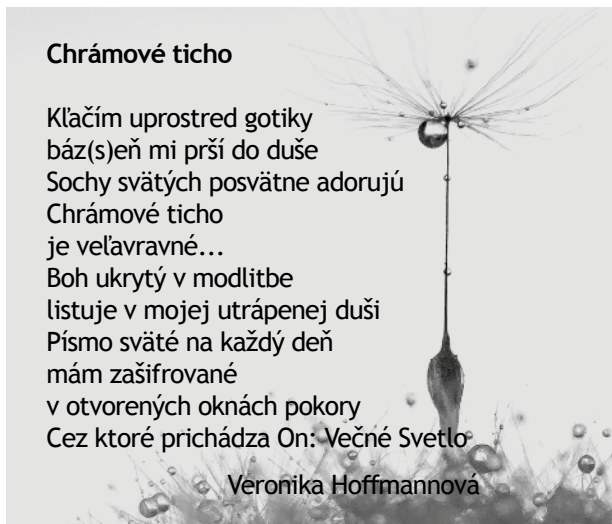
Dňa 5. júna 2018 uplynie 5 rokov, odkedy od nás odišiel do večnosti **Rudolf Budz** - manžel, otec, dedko a pradedko. S láskou, vďakou a modlitbou na neho spomína manželka, deti a vnúčatá s rodinami. Odpočinutie večné, daj mu, ó, Pane, a svetlo večné nech mu svieti, nech odpočíva v pokoji. Amen.

Chrámové ticho

Kľáčim uprostred gotiky
báz(s)eň mi prší do duše
Sochy svätých posvätné adorujú
Chrámové ticho
je veľavravné...
Boh ukrytý v modlitbe
lístuje v mojej utrápenej duši
Písmo sväté na každý deň
mám zašifrované
v otvorených oknách pokory
Cez ktoré prichádza On: Večné Svetlo

Veronika Hoffmannová

Prit'ahovala ho mystika chrámu

Svätý Ignác z Láconi

Už ako malý chlapec bol prit'ahovaný tajomnou mystikou chrámu. Často sa modlieval nielen v ňom, ale i pred ním - a to najmä ráno, skôr, ako ho otvorili. Napriek tomu bola Ignácova cesta viery kľukatá. Chrám na istý čas i opustil - aby sa doň opäť vrátil.

Sv. Ignác z Láconi sa narodil 17. novembra 1701 na Sardínii. Jeho rodičia boli chudobnými hospodármi. Nikdy sa nenaučil čítať ani písať, zato od skorého detstva musel rodičom pomáhať v dome i na poli.

Nesplnený sľub

Keď mal Ignác 18 rokov, ochorel. Jeho stav bol vážny, a tak spravil sľub, že ak vyzdravie, stane sa kapucínom. Stalo sa - ale Ignác svoj sľub nesplnil. Ba práve naopak. Zabudol i na svoju dovtedajšiu zbožnosť a vrhol sa do víru mladosti.

Trvalo niekoľko rokov, kým došlo k rozhodujúcej udalosti. V jedno jesenné ráno v roku 1921 sa Ignác vybral na koni na vrch Sarcidano. Kôň sa však zrazu začal správať ako zmyslov zbavený. Nedal sa vôbec ovládať a rútil sa do priepasti. Potom zrazu zastal. Práve v tejto chvíli si Ignác, už polomŕtvy od strachu, spomenul na svoj sľub a pevne sa rozhodol ho splniť.

Stále na vážkach

Ignáca však čakali ďalšie prekážky. Do kláštora Buoncammino ho kvôli jeho chabému zdraviu nechceli prijať. Museli sa zaňho prihovoriť vplyvní ľudia. Až potom

sa začal jeho tichý život v reholi, ktorý prinášal skôr náročné ako ľahké chvíle. Ignác mal totiž stále slabé zdravie, nie príliš príjemný výzor a nemotorné správanie. Bolo na vážkach, či mu vôbec dovoľia zložiť večné sľuby. Napokon sa tak však stalo a Ignácovi bola zverená funkcia kveštára - zbierača almužny.

Nasledujúcich takmer 40 rokov naplňalo jeho život chodenie medzi ľuďmi a zbieranie almužien. Najskôr v opustenom horskom kraji, kde bol tak trochu i misionárom, a následne vo veľkom meste Cagliari. K ľuďom bol milý a vyžarovala z neho láska. Vedel povzbudiť vľúdny slovom, ale i skromným darom. Postupne sa uňho objavil dar poznávať srdcia, budúcnosť, uzdravovať chorých i robiť zázraky. Po celodenných námahách putovania končil svoj deň vždy pred svätostánkom, kde sa dlhé hodiny modlil.

Koncom života oslepol a bol od žobrania oslobodený. Zomrel v Cagliari 11. mája 1781. Už v ten deň ho ľudia poctili prívlastkom „svätý“. Za pravdu im dal i pápež Pius XII., ktorý Ignáca v roku 1940 blahorečil a v roku 1951 vyhlásil za svätého.

Pripravila: Petra Humajová
(Životopisné údaje a foto: Kamil Mečiar:
Životy víťazov 2; www.kapucini)

„Svätý Ignác z Láconi nenapísal ani riadok, pretože bol analfabet; nesformuloval žiadne učenie, pretože nebol filozof; nezaložil žiadny rád, pretože nebol mužom geniálnych a odvážnych iniciatív. Bol jednoduchým bratom, zbieračom almužien, služobníkom všetkých, posledným z ľudí... A predsa je to práve on, kto je najčastejšie pripomínaným mužom sardínskej histórie v 18. storočí.“

Grazia Deledda, spisovateľka, držiteľka Nobelovej ceny

Milé deti!

V nedeľu – ale aj v iné dni – chodíme na stretnutie s Pánom Ježišom do chrámu, ktorý zvykneme nazývať aj kostol. Je to zvyčajne pekná a historicky hodnotná budova. Pre nás, veriacich, je chrám Božím domom, čiže miestom, kde Pán Ježiš býva a vždy ho tam nájdeme.

No chrámom nie sú len kostoly, ktoré môžeme vidieť v našich mestách. Božie Slovo nazýva chrámom aj iné miesto. Aké? To zistíte, ak vylúštite osemsmerovku a doplníte citát z Božieho Slova:

„Neviete, že ... (tajnička) že vo vás prebýva Boží Duch?“

V osemsmerovke budeme hľadať veci, ktoré sa nachádzajú v našich chrámoch. Ak niektoré nepoznáte, skúste si ich spolu s rodičmi vyhľadať na internete.

A	A	S	K	Ž	A	L	B	A	T
C	M	E	A	Í	B	Á	O	N	Y
E	B	T	L	R	Ž	S	S	É	K
I	Ó	Á	I	K	R	I	É	T	L
V	N	N	CH	R	Á	M	D	A	U
S	Í	R	CH	Ó	T	R	E	P	P
Z	V	O	N	CH	L	Á	S	M	M
A	N	A	G	R	O	V	E	Ž	A
K	O	N	Á	T	S	O	H	O	B

ALBA
AMBÓN
AMPULKY
BOHOSTÁNOK
CHÓR
KALICH
KRÍŽ
MISÁL
OLTÁR
ORGAN
ORNÁT
PATÉNA
SÉDES
SVIECA
VEŽA
ZVON

Čo nám tu Božie Slovo hovorí? Ty sám a tvoje srdiečko je vzácnym miestom, kde neustále prebýva Duch Svätý, ktorého nám poslal sám Pán Ježiš. Je neustále v tebe. Aj teraz. Dáva nám silu a zahrňa nás láskou. Je to vzácny dar. Chráňme si ho. A nezabúdajme naň ☺.

Rubriku pre
deti pripravila
Romana
Hofmanová

Farská kronika od 25. apríla do 24. mája 2018

Do farského spoločenstva sme sviatost'ou krstu prijali:

Damián Beňák
Naila Kazimovská
Roman Křenek
Damián Nagy
Samuel Jánošík
Armando Kolár
Radomír Janík
Anna Laura Kotlárová
Liliana Jánošíková
Kristína Krpelanová
Paulína Foltánová
Sára Tomášová
Tomas Lacko
Jacob Matthew Quiros
Viktória Habarová
Denis Gatial
Dávid Gatial
Timea Jelšicová
Lea Kucmanová
Nela Krajčíková

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Anna Dömeová, 74 r.
Gabriela Idunková, 78 r.
Mária Rozenbergová, 58 r.
Mária Dudjaková, 77 r.
Milan Kováč, 89 r.
Jana Haluzová, 68 r.
Emília Cápová, 76 r.
Marcel Sobota, 84 r.
Marián Šebek, 20 r.
Jozef Benedikovič, 71 r.
Margita Čiakyová, 73 r.
Margita Látečková, 93 r.
Jozef Gamboš, 76 r.
Zuzana Halenárová, 73 r.

BARTOLOMEJ ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Marián
Husár, Ján Jáger, Elena Blašková,
Anna Gálová, Romana Hofmanová,
Štefan Kollár, Mária Melicherčíková,
Mária Pytlová, Mária Suríková

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1, 2 (dole), 3, 31, 32 - Mária
Melicherčíková
str. 2 - Oto Kmet' (hore)
str. 27 - Silvia Kobelová

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciamy.

Kostol sv. Bartolomeja, prvé sväté prijímanie, 13. mája 2018, celkovo 95 detí

Kostol sv. Terézie z Lisieux, sviatosť birmovania, 27. mája 2018, 65 birmovancov

